

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

# **Novela 130/2002 Sb. - zákon č. 110/2009 Sb., kterým se mění zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků („zákon o podpoře výzkumu a vývoje“)**

V uplynulém roce vstoupil v platnost zákon, který novelizoval zákon č. [130/2002](#) Sb., zákon o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost této novely nastala k 1.7.2009, dopady této novely však doposud mnohdy nebyly promítnuty do vnitřních předpisů dotčených institucí. Pravdou zůstává, že aplikace některých ustanovení novelizovaného zákona přináší v praxi poměrně značné problémy.

▣ ▣ ▣ **HOLEC, ZUSKA  
& PARTNEŘI**

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

## **1. Shrnutí novely**

Hlavním cílem novely bylo snížení rizika neefektivního využívání veřejných prostředků určených pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „VaVaI“), větší propojení aplikovaného výzkumu s praxí a lepší využití výsledku VaVaI v praxi. Novela snižuje počet poskytovatelů a zároveň ustanovuje vznik nového poskytovatele, kterým je Technologická agentura ČR. Institucionální podpora nově vychází z výsledků výzkumné organizace dosažených v uplynulém období. Dále jsou definovány základní znaky výzkumné organizace, které musí splňovat z pohledu poskytování veřejné podpory. Nově se stanovují povinnosti v oblasti využití výsledků výzkumné činnosti a způsob nakládání s nimi. Prodlužuje se lhůta pro archivaci dokumentů v rámci veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích. Zákon zároveň změnil a doplnil některá ustanovení zákona o vysokých školách č. [111/1998](#) Sb., týkající se výzkumu, vývoje a inovací.

## **2. Vymezení pojmů**

Novela přináší nové vymezení pojmů, které vychází z definic obsažených v Rámci Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01), (dále jen „Rámeček“). Nově je tak definován základní, aplikovaný a experimentální výzkum, poskytovatelé, infrastruktura, výsledky výzkumu a vývoje atd.

### **2.1. Výzkumná organizace**

Dále došlo k novému vymezení „výzkumné organizace“, kdy jsou stanoveny základní znaky, jejichž splnění je nezbytné z hlediska pravidel pro poskytování veřejné podpory. Jedná se o 3 základní podmínky:

- hlavním účelem musí být výzkum a vývoj a šíření jejich výsledků prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií,
- reinvestice dosaženého zisku do těchto činností nebo do šíření výsledků nebo do výuky,
- zamezení přednostního přístupu k výzkumným kapacitám nebo výsledkům podnikům, které by na organizaci mohli uplatňovat vliv (dle Rámce jde např. o podílníky nebo členy).

Pokud jsou splněny tyto uvedené podmínky, pak je možné poskytnout veřejné prostředky výzkumné organizaci na zákonem stanovený účel, aniž by tato podpora spadala pod pravidla veřejné podpory.

### **2.1.1. Hlavní účel - výzkum a vývoj**

Hlavní účel resp. hlavní činnost musí být definována v zakládacích či zřizovacích listinách institucí s tím, že důležitá je i faktická činnost institucí, která může být podrobena kontrole.

### **2.1.2. Reinvestice**

Zisk (v důvodové zprávě k novele je uveden veškerý zisk, tento termín v zákoně uveden není), musí být zpětně investován do činností uvedených v bodě 3.1. písm. a). Novela však v této problematice přinesla určitý rozpor, neboť zákon o podpoře vědy a výzkumu hovoří o zisku (dle důvodové zprávy míněn veškerý zisk), zatímco zákon o vysokých školách č. [111/1998](#) Sb., který byl rovněž novelizován zák. č. [110/2009](#) Sb., stanoví povinnost reinvestovat pouze zisk pocházející z provádění základního výzkumu, aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a šíření jejich výsledků prostřednictvím výuky, publikování nebo převodem technologií, které byly podpořeny z veřejných prostředků.

### **2.1.3. Zamezení přednostního přístupu**

Podnikům, které by na organizaci mohly uplatňovat vliv (ZP VaVaI hovoří o subjektech provádějících ekonomickou činnost spočívající v nabídce zboží nebo služeb), musí být zamezen přednostní přístup k výzkumným kapacitám a výsledkům výzkumu, vývoje a inovací. Organizace tedy musí být schopna prokázat strukturu podílníků a jejich eventuální vliv či přístup k výše uvedeným subjektům či oblastem.

## **2.2. Velká infrastruktura**

Nově se zavádí tzv. velká infrastruktura, jedná se o jedinečná výzkumná zařízení včetně jeho zařízení, souvisejících investic a zajištění jejich činností. Takováto zařízení jsou schvalována vládou a zřizována jednou výzkumnou organizací pro využití dalším výzkumným organizacím. Na březnovém zasedání vlády tak bylo schváleno několik projektů velkých infrastruktur, na které bude poskytnuta účelová podpora (návrh předkládala ministryně školství, mládeže a tělovýchovy).

## **3. Změny v poskytování institucionální podpory**

Před novelou se žádalo o poskytnutí institucionální podpory na 7 let dopředu, což v případě zamítnutí návrhu znamenalo odepřít výzkumné instituci podporu na dlouhou dobu, dále chyběla vazba mezi současnou činností výzkumné organizace a jejími výsledky, původní systém nutil výzkumné pracovníky plánovat do detailů na 7 let dopředu, docházelo k podpoře průměrných a

podprůměrných pracovišť, a to v důsledku čistě formálního hodnocení výsledků.

Novela přinesla změnu v tom, že institucionální podpora bude nadále poskytována na základě výsledků dosažených jednotlivými výzkumnými organizacemi. Opouští se tedy systém víceletých výzkumných záměrů a nově se vychází ze zhodnocení výsledků výzkumné organizace s tím, že její podíl na celkové výši institucionální podpory výzkumných organizací ze státního rozpočtu v daném roce odpovídá jejímu podílu na hodnotě výsledků všech výzkumných organizací dosažených v uplynulých 5 letech dle hodnocení, které každoročně provádí Rada pro výzkum, vývoj a inovace (odborný a poradní orgán vlády ČR, zřízený na základě zák. č. [130/2002 Sb.](#), ZPVaVaI). Takovéto hodnocení je základním údajem pro poskytnutí podpory, který může poskytovatel upravit podle výsledků vlastního hodnocení a s přihlédnutím k prioritním směrům výzkumu a vývoje.

## **4. Duševní vlastnictví**

### **4.1. Směrnice duševního vlastnictví**

Práva k výsledkům činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, která není veřejnou zakázkou (úprava k výsledkům veřejné zakázky zůstala nezměněna), patří příjemci. Je-li příjemce právnickou osobou, pak musí upravit vnitřním předpisem způsob nakládání s výsledky činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích tak, aby nedocházelo k jejich porušování v rámci organizace (např. povinnosti zaměstnanců organizace v souladu se zákoníkem práce, autorským zákonem; využívání výsledků třetími subjekty např. v rámci smluvního či kolaborativního výzkumu – problematika licenčních poplatků apod.).

### **4.2. Pravidla pro využití výsledků**

Zákon zároveň stanoví podrobně pravidla pro využití výsledků, a to v souladu s Rámcem Společenství. Rozlišuje se mezi výsledky plně a částečně financovanými z veřejných zdrojů. Pokud se na výsledku podílely neveřejné zdroje, musí mít přednostní přístup k těmto výsledkům, resp. musí s tímto subjektem být uzavřena dohoda o způsobu a termínech využití výsledků.

Nevyužité výsledky je příjemce povinen poskytnout za nediskriminujících podmínek a za tržní cenu všem zájemcům.

## **5. Technologická agentura**

Zřizuje se Technologická agentura ČR, která je organizační složkou státu a správcem rozpočtové kapitoly. Působí v oblasti aplikovaného výzkumu.

## **6. Novela zákona o vysokých školách č. [111/1998 Sb.](#)**

Novela doplnila zákon o vysokých školách především v oblasti rozpočtu veřejné vysoké školy a jejich fondů.

### **6.1. Reinvestice zisku**

Je stanovena povinnost upravit vnitřním předpisem veřejné vysoké školy podmínky tvorby a užití fondů tak, aby prostředky získané ze zisku pocházejícího z provádění základního výzkumu, aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a šíření jejich výsledků prostřednictvím výuky, publikování nebo převodem technologií, které byly podpořeny z veřejných prostředků, byly využity pouze na tyto činnosti nebo na šíření jejich výsledků nebo na výuku.

**Mgr. Hana Beková**

[HOLEC, ZUSKA & Partneri](#)

Advokáti

Palác Anděl  
Radlická 1c/3185  
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 325 235

Fax: +420 296 325 240

e-mail: [recepce@holec-advokati.cz](mailto:recepce@holec-advokati.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

## **Další články:**

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)